

Олександр Алексєєв
кандидат педагогічних наук,
викладач кафедри спорту і спортивних ігор,
Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка, м. Кам'янець-Подільський
<https://orcid.org/0000-0002-6950-4413>
aliekseiiev@kpmi.edu.ua

СИСТЕМА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ З УЧНЯМИ

У статті представлено результати теоретичного аналізу наукових джерел з метою уточнення структурних складників системи професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями. Значні трансформації, які відбуваються у сфері шкільної та професійно-педагогічної освіти, залежать від впливу різноманітних інформаційних потоків, активного і прискореного фізичного та інтелектуального розвитку молоді, сучасних вимог до педагогічних кадрів нової генерації. Врахування таких різноаспектних чинників зумовлює потребу їх систематизації для результативної та цілеспрямованої підготовки студентів у педагогічних закладах вищої освіти. Система професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями поєднує основні та багатоваріантні складники такого процесу, дає змогу визначити цілеспрямовані взаємозв'язки між ними, що свідчить про її відкритість і дієвий вплив на результативність навчання студентів. не може бути незмінною і стабільною. Структура авторської системи професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями складається з окремих блоків, які постійно доповнюються, видозмінюються, розширюються, трансформуються, вдосконалюються згідно з сучасними вимогами до педагогічної освіти вчителів, збагачуються інноваційними підходами до організації уроків з фізичної культури в школі та потребами врахування індивідуального стану здоров'я учнівської молоді.

Головними ознаками розробленої системи є її структурованість і зв'язок між складниками – блоками. У цільовому блоці закладено мету професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями. У методологічному блоці відображено наукові підходи та принципи професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури. Методичний блок педагогічної системи поєднує суб'єктів освітнього процесу (викладачів і студентів), навчальні дисципліни, під час вивчення яких відбувалася дослідно-експериментальна робота, сукупність методичних матеріалів, інноваційних форм і методів навчання, взаємопов'язаний комплекс педагогічних умов. Результативний блок відображає компонентно-критеріальну структуру готовності майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями. Використання системного підходу свідчить про науково-світоглядний рівень дослідження, сприяє розробці адекватної, послідовної, науково обґрунтованої педагогічної системи.

Ключові слова: майбутні вчителі, фізична культура, індивідуальна робота з учнями, система, наукові підходи.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Значні трансформації, які відбуваються у сфері шкільної та професійно-педагогічної освіти, залежать від впливу різноманітних

інформаційних потоків, активного і прискореного фізичного та інтелектуального розвитку молоді, сучасних вимог до педагогічних кадрів нової генерації. Врахування таких різноаспектних чинників зумовлює потребу їх систематизації для результативної та цілеспрямованої підготовки студентів у педагогічних закладах вищої освіти (ЗВО). Система професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями поєднує основні та багатоваріантні складники такого процесу, дає змогу визначити цілеспрямовані взаємозв'язки між ними, що свідчить про її відкритість і дієвий вплив на результативність навчання студентів у педагогічному ЗВО. Розробка і впровадження в освітній процес системи професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями передбачає врахування теоретично-методологічного підґрунтя, де засадничими є системний підхід, який використовується для створення цілісної і відкритої системи досліджуваного процесу.

На основі використання системного підходу, становлення якого датується 60-тими роками ХХ ст. і характеризується як «системна революція» [1, с. 7], методологія наукового пізнання окресленого процесу полягає в дослідженні професійної підготовки студентів означеної спеціальності як цілісного, складно організованого і водночас структурно упорядкованого об'єкта [2, с. 106]. Системність перейшла у розряд прагматичних категорій у вигляді реально діючих виробничих, технічних, комунікаційних, освітніх та інших систем. Сприйняття і розумне використання значних масивів різномірної інформації, що стосуються багатьох аспектів життєдіяльності людини (в тому числі й у сфері здобуття професії), потребують їх систематизації [3, с. 216].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення даної проблеми та на які опирається автор, свідчить, що Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація» [4] передбачає подальший розвиток і оптимізацію системи ідей та поглядів,

визначених Національною доктриною розвитку фізичної культури і спорту [5]. Так, у Національній доктрині вказується, що підлягає вдосконаленню система масового залучення дітей до початкових занять спортом, відбору найбільш обдарованих спортсменів та підвищення їхньої майстерності на етапах багаторічної підготовки, забезпечення належного рівня участі національних збірних команд у найпрестижніших світових змаганнях та проведення міжнародних, всеукраїнських спортивних заходів, створення розгалуженої мережі сучасних спортивних споруд як для потреб спорту вищих досягнень, так і для потреб масового спорту. Необхідно усунути розбалансованість між обсягами підготовки та реальними потребами у фахівців з фізичної культури і спорту, що потребує вдосконалення кваліфікація кадрів [5]. Державна політика в цьому напрямі спрямовується не тільки на підготовку вчителів фізичної культури, а й на розробку системи підготовки та діяльності волонтерів у сфері фізичної культури і спорту [6].

Науковці розглядають різні аспекти проблеми професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури: визначення взаємозв'язків психомоторних якостей учнів молодших класів на уроках фізичної культури [7]; педагогічні інновації у фізичному вихованні студентів [8]; формування здорового способу життя студентів ВНЗ на заняттях фізичного виховання засобами фізкультурно-оздоровчих технологій [9]; особливості професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності [10]; зміст методики підготовки майбутніх учителів фізичної культури до формування спортивних лідерських якостей в учнів основної школи [11]. Проблему підготовки вчителів до викладання дисципліни «Фізичне виховання» у школі розглядають закордонні дослідники [12], [13] та ін.

Вітчизняні наукові розвідки відображають Державну політику у сфері фізичної культури і спорту, яка спрямовується на вирішення таких завдань: формування у населення сталих традицій та мотивацій щодо фізичного

виховання і масового спорту як важливого чинника забезпечення здорового способу життя; удосконалення форм залучення різних груп населення до регулярних та повноцінних занять фізичною культурою і спортом; удосконалення на науково обґрунтованих засадах системи дитячо-юнацького спорту; підвищення якості відбору обдарованих осіб до системи резервного спорту, створення умов для розвитку індивідуальних здібностей спортсменів на етапах багаторічної підготовки; переорієнтування системи керівництва сферою фізичної культури і спорту на забезпечення поєднання зусиль організацій фізкультурно-спортивної спрямованості; сприяння поширенню клубної системи у сфері фізичної культури і спорту; будівництво за підтримки органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування сучасних спортивних споруд, належне їх обладнання та використання; удосконалення економічних засад у сфері фізичної культури і спорту, запровадження ефективних моделей її кадрового, фінансового, матеріально-технічного, наукового, медичного та інформаційного забезпечення [5].

Метою статті визначено уточнення структурних складників системи професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями.

Теоретичними основами дослідження визначено:

- довідниково-енциклопедичну та наукову літературу, з якої взято уточнення основних дефініцій наукової розвідки;

- законодавчі акти, в яких відображено специфіку професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури; Закон України «Про вищу освіту»; Національна стратегія розвитку освіти в Україні до 2021 року; Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту; Укази Президента України «Про Національну стратегію з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація»» і «Про пріоритети розвитку фізичної культури і спорту в Україні»; нормативні документи Міністерства освіти і науки та ін.

- наукові публікації, в яких дослідники розглядають різні аспекти професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями.

Методика дослідження базувалася на теоретичному аналізі вітчизняних і закордонних літературних джерел з метою обґрунтування системи професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Фундаментальні філософсько-методологічні основи системного світосприйняття закладені в наукових працях В. Артюхова [14], Г. Щедровицького [15], Е. Юдіна [16] та ін. Загальна теорія систем і науковий підхід до системності означає таку організацію наукових досліджень, коли спеціальні науки виступають первинним підґрунтям глибинного вивчення окремих аспектів проблеми, а системні дослідження – координуючим шаром всебічного (комплексного) дослідження всієї проблеми загалом. Тому системний підхід дослідники вважають новим надбанням науки ХХ століття [1, с. 9]. А «системний рух» у наукознавстві завершився оформленням самостійної галузі знань – системології, або загальної теорії систем [3].

З метою розробки цілісної системи професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями враховувався органічний зв'язок системного підходу з методологією. Так, С. Гончаренко визначає системний підхід як напрям у спеціальній методології науки, завданням якого є розробка методів дослідження і конструювання складних за організацією об'єктів як систем [17, с. 305]. Розглядаючи питання системології освіти та освітології, А. Субетто зазначає, що «освітня система за характеристиками системної класифікації відноситься до класу динамічних, таких, що розвиваються, самоорганізуються і саморозвиваються, великих і складних систем з полієрархічною структурою» [18, с. 242]. Відтак розробка авторської системи професійної підготовки майбутніх учителів фізичної

культури до організації індивідуальної роботи з учнями не може бути незмінною і стабільною. Її структура складається з таких блоків, які постійно доповнюються, видозмінюються, розширюються, трансформуються, вдосконалюються згідно з сучасними вимогами до педагогічної освіти вчителів, інноваційними підходами до організації уроків з фізичної культури в школі та потребами врахування індивідуального стану здоров'я учнівської молоді.

Головними ознаками розробленої системи є її *структурованість і зв'язок між складниками – блоками*, тому її доречно розглядати як певну структурно-функціональну цілісність.

Системотвірним блоком в розробленій системі визначено *цільовий*, в якому закладено мету професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями.

Для досягнення окресленої мети цільовий блок пов'язується з *методологічним*, який визначаємо науковим підґрунтям проведення дослідної роботи. У цьому блоці в системно-методологічному контексті поєднуються основні наукові підходи до професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури:

системний, який відображає сутність системології педагогічної освіти;

компетентнісний, спрямований на формування кваліфікованого вчителя фізичної культури;

особистісно орієнтований, який передбачає формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вчителя та його підготовки до врахування індивідуальних особливостей кожного учня на заняттях фізичної культури;

праксеологічний, реалізація якого спрямовується на вироблення у студентів необхідних умінь і навичок раціональної професійної діяльності;

культурологічний, який забезпечує врахування майбутніми вчителями фізичної культури педагогічного досвіду попередніх поколінь, зростаючих вимог до творчої педагогічної діяльності в сучасних умовах розвитку інформаційного суспільства, зростаючих навчальних навантажень на організм

учнівської молоді, що призводить до гіподинамії, зниження рівня здоров'я підростаючого покоління тощо;

аксіологічний, реалізація якого спрямовується на формування ціннісного ставлення майбутніх учителів як до своєї професії, так і до усвідомлення важливості індивідуальної роботи з кожним учнем у напрямі їх фізичного вдосконалення та оздоровлення;

технологічний підхід базується на вдосконаленні організаційно-технологічних структур освітнього процесу, виборі стратегії і тактики використання в навчанні студентів інноваційних педагогічних технологій для оптимізації професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в напрямі організації індивідуальної роботи з учнями та розробка узагальненої структурно-функціональної моделі педагогічної системи, її апробація й удосконалення для цілеспрямованого впровадження у ЗВО.

У методологічному блоці також поєднано загальнонаукові та специфічні принципи професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями.

Методичний блок педагогічної системи поєднує суб'єктів освітнього процесу (викладачів і студентів), навчальні дисципліни, під час вивчення яких відбувалася дослідно-експериментальна робота, сукупність методичних матеріалів, оновлених методик, інноваційних форм і методів навчання, взаємопов'язаний комплекс педагогічних умов професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями.

Результативний блок відображає компонентно-критеріальну структуру готовності майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями, сукупність чітко визначених показників сформованості такої готовності яка визначається за чотирма рівнями і свідчить про результативність проведеного експериментального дослідження.

Виокремлені блоки як складники цілісної педагогічної системи перебувають у складних взаємозв'язках. Доповнення чи зміна структури

кожного блоку спричиняє трансформації в інших складниках а, можливо, й усієї розробленої системи. Ми погоджуємося з думкою Н. Гузій, що поява нових зв'язків між елементами призводить до виникнення інтегративних властивостей окремих компонентів, тому важливою характеристикою будь-якої системи необхідно вважати виокремлення особливих системоутворювальних зв'язків [19, с. 62].

Експериментальне дослідження дієвості розробленої педагогічної системи професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями передбачає чітке структурування її складників, визначення змістового наповнення та функціонального призначення кожного блоку, аналіз сутності та специфіки реалізації взаємопов'язаних педагогічних умов, конкретну характеристику критеріїв, показників, компонентів і рівнів готовності студентів до означеної в цільовому блоці діяльності.

У такому випадку розроблена система володіє синергетичними властивостями, що підкреслює її неаддитивність яка проявляється в тому, що властивості досліджуваного об'єкта неможливо звести до властивостей його частин, а також вивести лише з них [3]. Науковці стверджують, якщо «досліджуваний об'єкт розглядається як система, то за будь-якого способу розподілу такого об'єкта на частини неможливо виявити його цілісні властивості» [1, с. 62].

Отже, синергетичний ефект розробленої системи проявляється в тому, що її слід розглядати не як суму блоків, а як процес взаємодії визначених складників, об'єднаних у систему, в результаті чого відбувається підсилення їхньої дії. Результативність такої когерентної дії стає вищою, ніж сума ефектів дії кожного блоку. Відтак суб'єкти й об'єкти розробленої педагогічної системи професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями доцільно розглядати як складники структурованого цілого, що взаємодіють між собою завдяки чітко визначеним

зв'язкам, впливають один на одного, взаємозумовлюються, що спричинює зростання їх дієвості і системи в цілому.

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Таким чином уявлення про блокову структуру і внутрішні функціональні взаємозв'язки визначених складників педагогічної системи професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями передбачає її схематичне відтворення у структурно-функціональній моделі досліджуваного процесу. Дослідження такої моделі дасть змогу уточнити основні характеристики об'єкта-прототипу, виявити специфічні властивості та динаміку процесів, які вивчаються, конкретизувати структурно-функціональні, причинно-наслідкові та генетичні зв'язки між усіма складниками розробленої педагогічної системи. Використання системного підходу свідчить про науково-світоглядний рівень дослідження, сприяє розробці адекватної, послідовної, науково обґрунтованої технології експериментально-дослідної роботи.

Перспективи подальших наукових досліджень вбачаємо у розробці структурно-функціональної моделі авторської педагогічної системи професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями, розробці відповідного методичного забезпечення та апробації сукупності педагогічних умов для оптимізації досліджуваного процесу.

Список використаних джерел

1. Новосельцев В. И., Тарасов Б. В., Голиков В. К., Демин Б. Е. Теоретические основы системного анализа ; под. ред. В. И. Новосельцева. Москва : Майор, 2006. 592 с.
2. Мельничук І. М. Теорія і практика професійної підготовки майбутніх соціальних працівників засобами інтерактивних технологій : дис. ... доктора пед. наук : 13.00.04. Тернопіль, 2011. 584 с.
3. Теличко Н. В. Теоретичні і методичні засади формування основ педагогічної майстерності майбутніх учителів початкових класів : дис. ... доктора пед. наук : 13.00.04. Вінниця, 2014. 559 с.
4. Про Національну стратегію з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація»: Указ Президента України № 42/2016. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/422016-19772>
5. Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту від 28.09.2004 № 1148/2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1148/2004>

6. Про пріоритети розвитку фізичної культури і спорту в Україні : Указ Президент України від 21.07.2008 № 640/2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/640/2008>
7. Брик А. В. Визначення взаємозв'язків психомоторних якостей учнів молодших класів на уроках фізичної культури. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2016. Вип. 51(104). С. 345–351.
8. Веретельнікова Ю. А., Недорубко С. А., Павленко О. Є. Педагогічні інновації у фізичному вихованні студентів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2016. Вип. 51 (104). С. 419–427.
9. Рибницький А. В., Нестеров О. С. Формування здорового способу життя студентів ВНЗ на заняттях фізичного виховання засобами фізкультурно-оздоровчих технологій. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2016. Вип. 51(104). С. 511–517.
10. Захаріна Є. А. Особливості професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2018. Вип. 58–59(111–112). С. 344–349.
11. Тітова Г. Зміст методики підготовки майбутніх учителів фізичної культури до формування спортивних лідерських якостей в учнів основної школи. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки*. 2017. № 4(59). С. 523–528.
12. Almond L. Physical Education and Primary Schools: Teaching Physical Education 5–11. London: Continuum, 2000. P. 22–27.
13. Boyce A. V. Physical Education – overview, preparation of teachers. *Journal of National, Health, Sport, and Programs*. 2013. № 68(4). P. 25–33.
14. Артюхов В. В. Общая теория систем: самоорганизация, устойчивость, разнообразие, кризисы. Москва : Либроком, 2009. 224 с.
15. Щедровицкий Г. П. Философия. Наука. Методология. Москва : Школа культ. политики, 1997. 656 с.
16. Юдин Э. Г. Методология науки. Системность. Деятельность. Москва : Эдиториал УРСС, 1997. 445 с.
17. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 376 с.
18. Субетто А. И. Сочинения. Ноосферизм : в 13 томах. Т. 7: Системология образования и образованиеведение / под ред. Л. А. Зеленова. Кострома : КГУ им. Н. А. Некрасова, 2007. 520 с.
19. Гузій Н. В. Категорія професіоналізму в теорії і практиці підготовки майбутнього педагога : дис. ... доктора пед. наук : 13.00.04. Київ, 2007. 577 с.

References

1. Novoseltsev V. I., Tarasov B. V., Holikov V. K., Demin B. Ye. (2006). *Teoreticheskie osnovy sistemnoho analiza* [Theoretical basis of systemic analysis]. Moscow : Maior, 2006. 592 p. [in Russian]
2. Melnychuk I. M. (2011). *Teoriia i praktyka profesiinoi pidhotovky maibutnykh sotsialnykh pratsivnykiv zasobamy interaktyvnykh tekhnologii* [Theory and methods of future social workers professional training by means of interactive technologies in the education of high learning] : Doctor's thesis. Ternopil, 2011. 584 p. [in Ukrainian]
3. Telychko N. V. (2014). *Teoretychni i metodychni zasady formuvannia osnov pedahohichnoi maisternosti maibutnykh uchyteliv pochatkovykh klasiv* [Theoretical and methodological principles of formation of pedagogical mastery fundamentals of the future primary school teachers] : Doctor's thesis. Vinnytsia, 2014. 559 p. [in Ukrainian]
4. Ukaz Prezydenta Ukrainy "Pro Natsionalnu stratehiiu z ozdorovchoi rukhovoї aktyvnosti v ukraini na period do 2025 roku "Rukhova aktyvniist – zdorovyi sposib zhuttia – zdorova natsiia""[The Decree of the President of Ukraine "On the National Strategy for Motor

Rehabilitation in Ukraine up to 2025 “Motor activity – a healthy lifestyle – a healthy nation”]. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/422016-19772> [in Ukrainian]

5. Ukaz Prezidenta Ukrainy “Pro Natsionalnu doktrynu rozvytku fizychnoi kultury i sportu” [The Decree of the President of Ukraine “On the National Doctrine of the Development of Physical Culture and Sports”]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1148/2004> [in Ukrainian]

6. Ukaz Prezidenta Ukrainy “Pro priority rozvytku fizychnoi kultury i sportu v Ukraini” [The Decree of the President of Ukraine “On the Priorities of the Development of Physical Culture and Sports”]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/640/2008> [in Ukrainian]

7. Bryk A. V. (2016). *Vyznachennia vzaiemozviazkiv psyhomotornykh yakosti uchniv molodshykh klasiv na urokakh fizychnoi kultury* [Determination of the interrelationships of psychomotor qualities of junior pupils at physical training lessons]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh* [Pedagogy of formation of a creative person in higher and secondary schools]. 2016. Vol. 51 (104). P. 345–351. [in Ukrainian]

8. Veretelnikova Yu. A., Nedorubko S. A., Pavlenko O. Ye. (2016). Pedagogical innovations in physical education of students [Pedahohichni innovatsii u fizychnomu vykhovanni studentiv]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh* [Pedagogy of formation of a creative person in higher and secondary schools]. 2016. Vol. 51 (104). P. 419–427. [in Ukrainian]

9. Rybnytskyi A. V., Nesterov O. S. (2016). Formuvannia zdorovoho sposobu zhyttia studentiv VNZ na zaniattiakh fizychnoho vykhovannia zasobamy fizkulturno-ozdorovchykh tekhnolohii [Formation of healthy life way of university students at physical education classes by means of physical culture and health technologies]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh* [Pedagogy of formation of a creative person in higher and secondary schools]. 2016. Vol. 51(104). P. 511–517. [in Ukrainian]

10. Zakharina Ye. A. *Osoblyvosti profesiinoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv z fizychnoi kultury i sportu do rekreatsiino-ozdorovchoi diialnosti* [Features of the professional training of future specialists in physical culture and sports for recreational activities]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh* [Pedagogy of formation of a creative person in higher and secondary schools]. 2018. Vol. 58–59(111–112). P. 344–349. [in Ukrainian]

11. Titova H. (2017). *Zmist metodyky pidhotovky maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury do formuvannia sportyvnykh liderskykh yakosti v uchniv osnovnoi shkoly* [Content of the methodology for preparing future teachers of physical training for the formation of sports leadership qualities among primary school pupils]. *Naukovyi visnyk Mykolaivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. O. Sukhomlynskoho. Pedahohichni nauky* [Scientific Bulletin of the V.O. Sukhomlynsky Mykolaiv National University. Pedagogical sciences]. 2017. No 4(59). P. 523–528. [in Ukrainian]

12. Almond L. (2000). *Physical Education and Primary Schools: Teaching Physical Education 5–11*. London: Continuum, 2000. P. 22–27. [in English]

13. Boyce A. B. Physical Education – overview, preparation of teachers. *Journal of National, Health, Sport, and Programs*. 2013. № 68(4). P. 25–33. [in English]

14. Artiukhov V. V. (2009). *Obshchaia teoriia system: samoorhanizatsiia, ustoichivost, raznoobrazie, krizisy* [General theory of systems: self-organization, sustainability, diversity, crises]. Moscow : Librokom, 2009. 224 p. [in Russian]

Shchedrovitskii H. P. (1997). *Filosofiia. Nauka. Metodolohiia* [Philosophy. Science. Methodology]. Moscow : Shkola kult. politiki, 1997. 656 p. [in Russian]

15. Yudin E. H. (1997). *Metodolohiia nauki. Sistemnost. Deiatelnost* [Methodology of science]. Consistency. Activity. Moscow : Editorial URSS, 1997. 445 p. [in Russian]

Honcharenko S. U. (1997). *Ukrainskyi pedahohichnyi slovnyk* [Ukrainian pedagogical dictionary]. Kyiv : Lybid, 1997. 376 p. [in Ukrainian]

16. Subetto A. I. (2007). *Sochineniia. Noosferizm Sistemolohiia obrazovaniia i obrazovaniivedeniie* [Compositions. Noosphericism: Education systemology and education management]. Kostroma : KGU im. N. A. Nekrasova, 2007. 520 p. [in Russian]

17. Huzii N. V. (2007). *Katehoriia profesionalizmu v teorii i praktytsi pidhotovky maibutnoho pedahoha* [The category of professionalism in the theory and practice of preparation of the future educator] : Doctor's thesis. Kyiv, 2007. 577 p. [in Ukrainian]

Oleksandr Aliksieiev. System of Vocational Preparation of Future Teachers of Physical Training to Organization of Individual Work with Pupils

The article deals with the results of theoretical analysis of scientific sources with a purpose to clarify structural components of the system of vocational preparation of future teachers of physical training to organization of individual work with pupils. Significant transformations, which take place in the field of school and professional-pedagogical education, depend on the influence of various information streams, active and accelerated physical and intellectual development of youth, modern requirements for teaching staff of new generation. Taking into account such multidimensional factors provides necessity in systematization of them for efficient and purposeful training of students in pedagogical higher educational institutions. The system of vocational preparation of future teachers of physical training to organization of individual work with pupils includes basic and multivariate blocks of such process, gives the opportunity to define purposeful interrelationships between them, indicating its patency and effective impact on students' study cannot be unchanged and stable. The structure of author's system of vocational preparation of future teachers of physical training to organization of individual work with pupils consists of separate components, which are constantly supplemented, modified, expanded, transformed, improved in accordance with modern requirements to pedagogical education of teachers, enriched with innovative approaches to organization of physical education lessons at school and the needs of taking into account the individual health state of pupils youth.

The main principles of the developed system are its structuring and connection between components – blocks. The purpose of vocational preparation of future teachers of physical training to organization of individual work with pupils is set in the target block. The scientific approaches and principles of vocational preparation of future teachers of physical training are described in the methodological block. The methodical block of pedagogical system combines the subjects of educational process (instructors and students), educational disciplines, during studying of which was carried out researched and experimental work, set of teaching materials, innovative forms and methods of study, interconnected complex of pedagogical conditions. The resultative block displays the component-criterial structure of readiness of future teachers of physical training to organization of individual work with pupils. The use of system approach indicates the scientific and worldview level of research, promotes the development of adequate, consistent, scientifically grounded pedagogical system.

Key words: future teachers, physical training, individual work with students, system, scientific approaches.